

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege privind activitatea de asigurare și reasigurare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de Lege privind activitatea de asigurare și reasigurare a fost elaborat de către Comisia Națională a Pieței Financiare, iar conform prevederilor pct. 40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, este promovat de Ministerul Finanțelor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de Lege privind activitatea de asigurare și reasigurare (în continuare – Proiect) este elaborat în conformitate cu Acordul de asociere RM-UE (ratificat prin Legea nr.112/2014), potrivit căruia dispozițiile Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) urmează să fie puse în aplicare în termen de șapte ani de la data intrării în vigoare a Acordului (septembrie 2021).

CNPF, în cadrul proiectului de asistență tehnică „Reforma pieței de asigurări din Moldova”, împreună cu experții Băncii Mondiale au elaborat proiectul de Lege privind activitatea de asigurare și reasigurare, care are drept scop consolidarea sectorului de asigurări și pregătirea pieței pentru Solvabilitatea II (punerea în aplicare a cerințelor de guvernare internă și de gestionare a riscurilor de către companiile de asigurări, consolidarea capacităților personalului CNPF pentru evaluarea guvernării și a riscurilor etc.).

Directiva Solvabilitate II consolidează prevederi ale unui număr de 14 directive și este structurată pe piloni, după cum urmează:

- Pilonul I – se referă la aspectele cantitative ale activității unei societăți de asigurare și/sau reasigurare; cerința de capital minim (Minimum Capital Requirement – MCR), cerința de capital de solvabilitate (Solvency Capital Requirement – SCR), calcularea și evaluarea activelor și a obligațiilor;

- Pilonul II – se referă la cerințele calitative ale activității (obligativitatea instituirii unui sistem de guvernare al societății, care să includă patru funcții obligatorii (funcții cheie): managementul riscului, actuarial, de control intern și de audit intern. Conducerea societății este responsabilă pentru a se asigura de respectarea principiilor sistemului de guvernare și de politicile elaborate pentru aplicarea acestuia în activitatea zilnică a societății);

- Pilonul III – se referă la cerințele de raportare și de diseminare a informațiilor către supraveghetori și terți.

Ca rezultat al evaluării de către experții Băncii Mondiale a sectorului de asigurări din Republica Moldova s-a constatat că piața de asigurări este una fragilă, subdezvoltată (inclusiv, cu elemente de stagnare și vulnerabilități), în măsură semnificativă dependentă de obligațiile de plată, iar asigurătorii se confruntă cu problema capitalizării scăzute și poziția slabă față de cerințele de solvabilitate. Din acest considerent, experții Băncii Mondiale au insistat asupra netranspunerii prevederilor cantitative din Pilonul I al Directivei Solvabilitate II, motivând că acest lucru este prematur pentru piața asigurărilor autohtone. Este necesar mai întâi pregătirea terenului pentru transpunerea acestor prevederi ale Directivei prin efectuarea unui proces de curățare și consolidare a sectorului de asigurări, proces deja inițiat de CNPF, și ulterior de transpus prevederile cantitative ale Directivei în cauză. Din aceste considerente, proiectul de Lege nu transpune prevederile Pilonului I al Directivei Solvabilitate II, fapt coordonat și agreat cu experții internaționali.

În schimb, proiectul de lege prevede transpunerea prevederilor Pilonului II și III a Directivei

Solvabilitate, prin care se urmărește crearea unui cadru legal nou de gestiune a crizelor în sectorul de asigurări, prin introducerea de prevederi ce cuprind o serie de măsuri și instrumente menite să intervină suficient de timpuriu și de rapid în cazul unui asigurător neviabil sau în curs de a intra în dificultate. Printre aceste măsuri și instrumente se urmărește garantarea protejării creditorilor de asigurări, minimizarea impactului asupra fondurilor de protecție, protejarea fondurilor publice prin reducerea la minimum a dependenței de sprijin financiar public, evitarea efectelor negative semnificative asupra stabilității financiare a pieței de asigurări, în special prin prevenirea contagiunii inclusiv asupra infrastructurilor pieței și prin menținerea disciplinei pe piață. Prin crearea acestui cadru normativ se asigură stabilitatea, predictibilitatea, precum și armonizarea și uniformizarea regimului de supraveghere și control al Autorității de supraveghere cu practicile europene în materie. În consecință, piața asigurărilor din R.Moldova, asigurători și supraveghetor împreună, fac un pas decisiv pentru integrarea în piața Uniunii Europene.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect transpune parțial cadrul reglementat la nivelul Uniunii Europene, dar modifică radical filosofia actului de supraveghere prin introducerea unor abordări specifice Directivei 2009/138/CE. Astfel, comparativ cu regimul actual, proiectul de Lege aduce modificări importante privind:

- statuarea managementului riscului ca o funcție centrală a oricărei companii de asigurare și reasigurare;

- transferarea activității de conformitate, prin urmărirea respectării legii în sarcina conducerii asigurătorului, prin intermediul adoptării unui sistem de guvernanta și elaborarea unui set de politici scrise de aplicare a sistemului de guvernanta, care include funcțiile considerate funcții importante și critice (funcția de management al riscurilor, funcția de conformitate, funcția de audit intern și funcția actuarială). Reglementarea acestor funcții prin proiectul de lege nu împiedică societățile de asigurare și reasigurare să decidă în mod independent implementarea funcțiilor noi în practică sau externalizarea acestora entităților specializate, în limitele stabilite prin prezentul proiect; de asemenea, în cadrul societăților de asigurare și reasigurare mai mici și de complexitate mai redusă, o persoană sau o structură poate îndeplini mai multe funcții, cu excepția funcției de audit intern;

- obligativitatea pentru toate persoanele care îndeplinesc funcții critice de a fi competente și onorabile, iar pentru persoanele care ocupă funcții cheie de a fi supuse cerințelor de notificare/avizare de către Autoritatea de supraveghere;

- obligativitatea societăților de asigurare și reasigurare, în vederea garantării transparenței prin punerea la dispoziția publicului a informațiilor esențiale privind solvabilitatea și situația lor financiară;

- stabilirea condițiilor de licențiere a societăților de asigurare și/sau reasigurare (eliberarea/suspendarea/retragerea licențelor, cerințele de licențiere a sucursalei societății de asigurare și/sau reasigurare din alte state, capitalul de dotare a sucursalei, evaluarea calității societății de asigurare și/sau reasigurare care solicită înființarea sucursalei)

- transformarea procesului de supraveghere dintr-unul reactiv într-unul continuu și prospectiv, care se bazează pe prelucrarea și interpretarea atât a informațiilor cantitative, cât și a celor calitative primite de la societatea de asigurare și/sau reasigurare (de exemplu, posibilitatea supraveghetorului de a analiza procesul decizional al societății poate conduce la concluzii pertinente privind capacitatea conducerii acesteia de a gestiona de o manieră prudentă societatea în cauză; astfel, în procesul de supraveghere, apare un instrument suplimentar pe baza căruia supraveghetorul poate lua măsuri adecvate și, de cele mai multe

ori, cu caracter preventiv, în situația deteriorării poziției financiare a societății din cauza deciziilor neadecvate adoptate de conducerea acesteia);

- instituirea obligației societăților de asigurare și reasigurare de constituire de rezerve tehnice adecvate pentru a permite acestora să-și îndeplinească angajamentele față de deținătorii de polițe de asigurare și beneficiari (calcularea rezervelor tehnice, realizată prudențial, fiabil și obiectiv, se bazează pe informațiile furnizate de piețele financiare și pe datele disponibile în general, cu privire la riscul de subscriere, conform abordării realiste);

- colaborarea între autoritățile competente în cadrul colegiilor supraveghetorilor, în vederea luării unor decizii;

- cooperarea dintre autoritățile responsabile cu supravegherea societăților de asigurare și reasigurare, precum și între autoritățile respective și autoritățile responsabile cu supravegherea societăților care activează în alte sectoare financiare;

- modelul inovativ de supraveghere în cadrul căruia un rol cheie este atribuit unui supraveghetor al grupului, recunoscând și menținând în același timp un rol important pentru supraveghetorul individual; competențele și responsabilitățile supraveghetorilor sunt strâns corelate cu răspunderea lor.

- modalitatea de gestiune a crizelor vizează trei mari părți: prevenirea acestora, intervenția timpurie și rezoluția.

- cerința de capital minim (realizabilă etapizat: la un an - 50% din capitalul minim prevăzut, la 2 ani - 75% , la 3 ani – 100%) reprezentată de capitalul propriu al societății de asigurare și/sau reasigurare, care constituie cel puțin (pragul absolut):

a) echivalentul în lei a 2.200.000 EUR pentru societățile de asigurare care desfășoară activitate de asigurare generală și nu cad sub incidența lit.b);

b) echivalentul în lei a 3.200.000 EUR pentru societățile de asigurare care desfășoară activitate de asigurare generală care subscriu integral sau parțial riscurile din clasele de asigurare 10-15 prevăzute în Anexă;

c) echivalentul în lei a 3.200.000 EUR pentru societățile de asigurare care desfășoară activitate de asigurări de viață;

d) echivalentul în lei a 3.200.000 EUR pentru societățile care desfășoară activitate de reasigurare exclusivă;

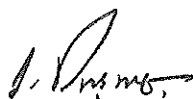
e) echivalentul în lei a 5.400.000 EUR pentru societățile de asigurare și/sau reasigurare care desfășoară activitate simultană de asigurări generale și de asigurări de viață.

- competențele CNPF în calitate de supraveghetor. Astfel, se reglementează măsurile/sancțiunile pe care Autoritatea de supraveghere le poate lua în această calitate, mai cu seamă în cazul în care societățile de asigurare nu respectă prevederile referitoare la rezervele tehnice și pe cele privind cerințele de capital, inclusiv cu interzicerea societăților respective să dispună liber de active până la restabilirea conformității cu cerințele legale.

- activitatea intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări. Conform proiectului, distribuitorii de asigurări (brokeri, agenți de asigurare, agenții bancassurance) urmează să respecte cerințele de informare și conduită în desfășurarea activității și vor acționa întotdeauna onest, corect și profesionist, astfel încât să corespundă cel mai bine intereselor clienților. Înainte de încheierea contractelor de asigurare, intermediarii în asigurări și/sau reasigurări vor evalua cerințele și necesitățile clienților, pe baza informațiilor obținute de la aceștia, astfel încât contractele propuse să fie în concordanță cu acestea. De asemenea, intermediarii vor furniza clienților informațiile privind produsele de asigurare. Atât intermediarii în asigurări și/sau reasigurări, cât și angajații asigurătorilor care desfășoară activități de distribuție de asigurări trebuie să-și actualizeze în permanență cunoștințele și

<p>competențele profesionale; toți intermediarii de asigurări sunt obligați să prezinte dovada formării lor profesionale (calificare și pregătire profesională continuă), iar societățile de asigurare trebuie să instituie politici proprii privind formarea profesională continuă a forței proprii de distribuție.</p>
<p>4. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene</p>
<p>Prezentul proiect de Lege transpune parțial dispozițiile Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II).</p>
<p>5. Fundamentarea economico-financiară</p>
<p>Implementarea proiectului nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din contul bugetului de stat sau al CNPF.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p>
<p>Urmare a implementării prezentului proiect de lege, CNPF va elabora reglementările subordonate Legii, în vederea armonizării și convergenței practicilor de supraveghere.</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p>
<p>Potrivit art.32 alin.(1)-(3) din Legea privind actele normative (nr.100/2017), proiectul de lege se remite spre avizare instituțiilor de resort, și se supune consultărilor publice.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p>
<p>Potrivit art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017, proiectul de lege se remite Centrului Național Anticorupție pentru a fi supusă expertizei anticorupție.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p>
<p>Potrivit art.34 alin.(1) și art.36 din Legea nr.100/2017, proiectul de lege se remite Centrului de Armonizare a Legislației pentru a fi supusă expertizei de compatibilitate.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p>
<p>Potrivit art.34 alin.(1) și art.37 din Legea nr.100/2017 privind actele normative, proiectul de lege se remite Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice.</p>
<p>11. Constatările altor expertize</p>
<p>Conform art. 1 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectele de acte normative din sectorul financiar bancar și nebancaar sunt exceptate de la efectuarea analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător.</p>

Viceprim-ministru,
Ministru al finanțelor

Serghei PUȘCUȚA